

Verbrande aarde

De lucht die we inademen wordt met de dag stoffiger. De hele stad lijkt wel een werf. Kranen tronen hoog boven onze hoofden uit, de betonnen skeletten rijzen op, oude bouwels wordt omgevormd tot lofts. Het gelaat van Brussel gaat veranderen, de macht heeft daartoe beslist. Ze spreken over vooruitgang, duurzaamheid, verbetering, veiligheid. Allemaal woorden die neerkomen op één en hetzelfde: orde, orde en nog eens orde.

Elk renovatieproject, elke nieuwe constructie, elke werf ademt de oude droom van de machthebbers uit: de omgeving wijzigen om de mensen te veranderen. Volgens hen zal een gevangene die men opsluit in een gouden kooi niet even snel rebelleren als wanneer die in een ranzig cachot zit. Voor ons anarchisten is de vraag nooit de kleur of de grootte van de kooien geweest, maar het bestaan ervan. Daarom ontwaren wij achter elk buurt-opwaarderingsproject de wil van de gevangenisdirecteurs die deze wereld regeren.

Sommige projecten zijn in zekere zin makkelijker te ontmaskeren dan andere. De lofts en “ecologische woonsten” die momenteel gebouwd worden langs het kanaal zijn niets anders dan een vestingsmuur rond de minder controleerbare Molenbeekse zone. En de torens met kantoren en luxe-appartementen in aanbouw aan de ingang van Kureghem, naast het Zuid-station, zijn niets anders dan de uitkijktorens om de scheiding te beklinken tussen stadscentrum (dat ze rijk willen, verwelkomend, respectvol ten opzichte van de orde) en de Anderlechtse wijk (waarvan men weet dat het eerder arm, wantrouwig en vijandig tegenover de orde is).

Langs de andere kant zijn er die gezellige “wijkcontracten”, urbanistische mengelingen tussen zogenaamde sociale ingrepen en repressie. Zulke wijkcontracten omvatten evengoed de plaatsing (of verwijdering) van een aantal zitbanken, de opening van een crèche als de vestiging van een wijkcommissariaat of van een bewakingsdienst, de renovatie van woningen om de meer bemiddelde lagen van de bevolking aan te trekken, de installatie van bewakingscamera’s. Het is geen toeval dat de macht in zulke wijkcontracten opzettelijk zogenaamd sociale en repressieve aspecten mengt. Volgens ons gaat het er dan ook niet over om één aspect te verwerpen om de andere te omhelzen: de totaliteit van die plannen moet bestreden worden.

Je hebt ze trouwens misschien al gezien – al die welwillende mensen, al die aardige kunstenaars-architecten met hun draagbare computers, al die creatieve universitaires die beweren dat ze de wijk “aangener” gaan maken! Je ziet ze zich vestigen op de hoek van de straat in hun con-

fortable bureaus met alternatieve look; en vanachter hun computers, tekenen ze de plannen van de stad van morgen. Ze spreken van “transformatie van de stad”, maar eigenlijk is hun missie simpelweg “transformatie van de inwoners”. Ze bieden de macht een onschatbare hulp. De macht mag dan alsmaar meer flikken, uniformen en camera’s sturen, zij spelen de zachte kant van de onderdrukking. Hun doel is exact hetzelfde en vriendelijkheid van onze kant zal hen niet op andere gedachten brengen.

De perfide kant aan dat alles is dat elke al té timide kritiek, alle kiertjes die nog opengelaten worden voor “dialogoog” met deze ontwerpers, projectontwikkelaars, types van biomandjes-lokale democratie-recyclage-wijkanimatie, zal ingekapseld worden in de projecten zelf. Zolang je bereid bent om te discussiëren met de macht, zal die er zeker in slagen om je ergens een plaatsje te bieden en tegelijkertijd de repressieve droom te verwezenlijken. De macht nodigt ons uit om te participeren in onze eigen onderdrukking, in onze eigen onderwerping. Inspraak in stadsplanning is nooit iets anders geweest dan beslissen over de kleur van je kooi.

Je moet dus een beslissing nemen. Ofwel blijf je aanvaarden dat de macht de contouren van onze levens tekent door gebouwen op te trekken, tunnels te graven, haar waakhonden de straat op te sturen, haar leger alternatieve en ecologische architecten in te zetten. Ofwel beslis je om te vechten, niet om wat dan ook te vrijwaren, niet om “ons te verdedigen”, maar om stokken in de wielen te steken van de macht. En daar zijn geen grote krachttoeren voor nodig. Een jerrycan benzine en wat lucifers volstaan.

[*Buiten Dienst* n°31]

Verbrande aarde